

Zpráva o šetření postupu Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Jihomoravský kraj a Obecního úřadu Městské části Brno-Starý Lískovec ve věci šetření podezření na týrání zvířat

Na ombudsmanku se obrátila paní A (dále jen „stěžovatelka“), členka spolku B. (dále jen „spolek“). Stěžovala si na Krajskou veterinární správu Státní veterinární správy pro Jihomoravský kraj (dále jen „KVS“) a na Úřad městské části Brno-Starý Lískovec (dále jen „obecní úřad“), které jsou podle jejího názoru nečinné při vyřizování jejího podnětu na týrání zvířat chovatelkou paní C (dále jen „chovatelka“).

Chovatelka spolku darovala 13 koček z celkového počtu 21 koček, které s ní a s jejím psem žily v bytě 2+1. Zdravotní stav darovaných koček byl nedobrý, proto se spolek obrátil na KVS s podnětem k provedení kontroly chovu chovatelky. Stěžovatelka tvrdila, že i přes závažnost situace KVS ani obecní úřad nekonaly včas, aby se předešlo dalšímu týrání zvířat.

Vyřízení podnětu jsem se na základě pověření ombudsmanky Mgr. Anny Šabatové, Ph.D., ujal já, neboť na mě ochránkyně přenesla v této oblasti svoji působnost.¹

Po posouzení podnětu jsem se rozhodl v souladu s ustanovením § 14 zákona o veřejném ochránci práv zahájit v dané věci šetření, vyžádal jsem si relevantní dokumentaci KVS i obecního úřadu a pověřil jsem pracovnice Kanceláře veřejného ochránce práv provedením místního šetření.

Hodnotil jsem, zda postup obou úřadů zajistil efektivní ochranu zvířat proti týrání. Na základě svého šetření vydávám tuto zprávu.

A. Shrnutí závěrů

Zjistil jsem, že:

- KVS pochybila, protože kontrolu chovu na základě podnětu obsahujícího informace nasvědčující týrání zvířat neprovedla bezodkladně (viz část C.1.1).
- KVS pochybila, protože dostatečně nevymezila předmět kontroly (viz část C.1.2).
- KVS pochybila, protože dostatečně nezjistila a neověřila zdravotní stav zvířat. Pokud se KVS rozhodla sama nejednat (neodebrat vzorky), což samo o sobě považuji za pochybení, pochybila rovněž, protože nerozhodla o závazném pokynu, v němž by nařídila chovatelce v přiměřené lhůtě předložit veterinární zprávy o zdravotním stavu koček (viz část C.1.3).
- KVS pochybila, protože se nedostatečně zabývala dalšími aspekty pohody zvířat, zejm. přirozenými podmínkami či způsobností chovatelky zajistit o zvířata řádnou péči (viz část C.1.3).

1 Ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

- KVS pochybila, protože dostatečně nevysvětlila, co je důvodem jejího návrhu na nařízení zvláštního opatření a proč tedy navrhuje umístění koček do náhradní péče a za jakých podmínek se mohou vrátit chovatelce (viz část C.1.4).
- KVS pochybila, protože dostatečně nezdůvodnila, co se rozumí nevhodnými podmínkami a jaká je jejich souvislost se špatným zdravotním stavem (viz část C.1.4).
- KVS pochybila, protože neposkytla obecnímu úřadu dostatečné odborné vyjádření (viz část C.1.4).
- KVS pochybila, pokud sama konstatovala, že došlo ke spáchání přestupku podle zákona na ochranu zvířat proti týrání (viz část C.1.4).
- Obecní úřad pochybil, protože se během místního šetření nezajímal o to, zda byly již u veterináře kočky, které byly předmětem řízení o jejich umístění do náhradní péče (viz část C.2.1).
- Obecní úřad pochybil, protože stanovil chovatelce nepřiměřeně dlouhou dobu pro předkládání důkazů. Obecní úřad dále pochybil, protože lhůtu následně dvakrát prodloužil, a to k doložení zpráv u koček, které vůbec nebyly předmětem řízení, čímž zcela popřel smysl řízení, tedy napravení závadného stavu a zabránění dalšímu týrání zvířat (viz část C.2.1).
- Domnívám se, že obecní úřad pochybil, když podnět KVS k projednání přestupku postoupil Policii ČR (viz část C.2.2).

B. Skutková zjištění

V této zprávě posuzuji pouze činnost KVS a obecního úřadu při plnění jejich povinností vyplývajících ze zákona na ochranu zvířat² a z veterinárního zákona.³ Nijak nehodnotím, ani ze zákona nemohu, chov zvířat chovatelkou. Proto neuvádím podrobné informace z kontrolní zprávy KVS nebo z dokumentace obecního úřadu. Konkrétní informace uvádím pouze tehdy, je-li to podstatné pro mé posouzení postupu obou úřadů. Tyto konkrétní informace uvádím přímo v části C, kde je zároveň hodnotím.

C. Právní hodnocení

Podle Světové organizace pro zdraví zvířat **je zvíře v dobrém stavu (pociťuje blaho, welfare), jestliže je podle vědeckých ukazatelů zdravé, spokojené, dobře živěné, v bezpečí, může se chovat přirozeným způsobem a jestliže netrpí nepříjemnými stavy, jako bolest, strach a utrpení.** Dobré životní podmínky zahrnují jak fyzické, tak mentální aspekty jeho stavu a jejich naplňování záleží na systému chovu, vhodnosti genotypu pro chov v daném prostředí a způsobilosti pečujících osob.⁴

2 Ustanovení § 2 ve spojení s ustanovením §4 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

3 Ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.

4 MÜLLEROVÁ, Hana, STEJSKAL, Vojtěch: *Ochrana zvířat v právu*, 1. Vydání. Praha: Academia 2013. ISBN 978-80-200-2317-9, str. 86.

Chovatel tak musí k zajištění blaha zvířat odstranit hlad a žízeň, odstranit příčiny vzniku bolesti, zranění a nemoci, odstranit příčiny nepohody, strachu a deprese a také vytvořit podmínky pro přirozené chování zvířat.^{5, 6} Právě podmínky pro přirozené chování zvířat⁷ jsou důležité pro chov jejich většího počtu. Tzv. hromadění zvířat (animal hoarding) může být týráním, pokud jsou zvířata chována v nadměrném nebo zjevně nepřiměřeném množství, přičemž jsou porušovány základní chovatelské požadavky.⁸ Podle rozsudku Krajského soudu v Ostravě⁹ „[t]ýráním zvířat ve smyslu ust. §4 zákona č.246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, je i chov velkého počtu psů na malém prostoru. Je třeba mít na paměti i psychickou pohodu zvířat, možnost pohybu každého z nich a též možnost alespoň určité formy soukromí pro každého z nich.“ nebo „[...] týráním může přitom nabývat širokého spektra podob, včetně omezování svobody pohybu, vyvolávání bezdůvodně nepřiměřeného působení stresových vlivů a chovu zvířat v nevhodných podmínkách.“

Blaho zvířat je tak pojem daleko širší než dostatek potravy, vody a čisté záchody. Důležitou součástí blaha zvířat je i jejich dobrý psychický a fyzický zdravotní stav, který se chovatel musí snažit zajistit jak vhodnými podmínkami chovu, tak odpovídající péčí, včetně zdravotní (veterinární). Poskytnutí řádné péče¹⁰ v sobě má rozměr mentální, znalostní a s ohledem na náklady veterinární péče i finanční. Chovatel tedy musí znát a vědět, jak pečovat, musí toho být schopen a musí mít prostředky řádnou péči zajistit.

KVS a obecní úřad jedná v zájmu blaha zvířat a chrání je před týráním. Musí proto jednat rychle a plynule, volit vhodná nápravná opatření, důsledně vyvozovat odpovědnost za týrání zvířat a vzájemně spolupracovat.

Jak popisuji dále, zjistil jsem, že kvůli chybám, které se řetězily v postupu KVS i obecního úřadu, musely kočky na ochranu před týráním čekat více než tři měsíce, a je otázkou, zda se vůbec nějaké ochrany dočkaly. Od podání podnětu dne 26. května uběhly více než tři měsíce a rozhodnutí o náhradní péči ještě není vydáno.

5 POTMĚŠIL, Jan. Zákon na ochranu zvířat proti týrání, pojem „pohoda zvířat“. SMO – Svaz měst a obcí. 2007. In: ASPI verze 2017 [právní informační systém]. © 2000 – 2017 Wolters Kluwer ČR, a. s. [citováno 28. srpna 2017]. ASPI ID: LIT31090CZ

6 Obdobně složky welfare definují a dále rozvádějí např. britský *Code of Practice for the Welfare of Cats*, vydaný v provedení čl. 9 Animal Welfare Act z roku 2006, dostupný na https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/69392/pb13332-cop-cats-091204.pdf či novozélandský *Animal Welfare (Companion Cats) Code of Welfare 2007*, dostupný na [file:///C:/Users/zdrzilova/Downloads/companion-cats%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/zdrzilova/Downloads/companion-cats%20(2).pdf) [citováno dne 29. srpna 2017].

7 O principu respektování přirozených potřeb zvířat hovoří i Müllerová in MÜLLEROVÁ, Hana, STEJSKAL, Vojtěch: *Ochrana zvířat v právu*, 1. Vydání. Praha: Academia 2013. ISBN 978-80-200-2317-9, str. 307 a násl. Tento princip rovněž je zmíněn v *Code of Practice for the Welfare of Cats, Section 3: The need to be able to Exhibit Normal Behaviour Patterns*, [citováno dne 29. srpna 2017]. Dostupný na https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/69392/pb13332-cop-cats-091204.pdf, str. 4.

8 MÜLLEROVÁ, Hana, STEJSKAL, Vojtěch: *Ochrana zvířat v právu*, 1. Vydání. Praha: Academia 2013. ISBN 978-80-200-2317-9, str. 85.

9 Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 4. 2015; č. j. 22 A 69/2013, www.nssoud.cz.

10 MÜLLEROVÁ, Hana, STEJSKAL, Vojtěch: *Ochrana zvířat v právu*, 1. Vydání. Praha: Academia 2013. ISBN 978-80-200-2317-9, str. 305 a násl.

C.1 Hodnocení postupu KVS

Účelem kontroly KVS je ověřit, zda chovatel nejedná (byť z nedbalosti) se zvířaty tak, že to lze považovat za týrání zvířat¹¹, jakožto živých tvorů schopných pociťovat bolest či utrpení. To znamená, že (a) musí řádně vymezit, které jednání chovatele šetří, (b) při ověřování musí vycházet ze zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (tzv. zásada materiální pravdy),¹² (c) při podezření na týrání navrhnout vhodné opatření a (d) pokud má podezření, že může docházet k týrání, musí jednat bezodkladně.

C.1.1 Včasné zahájení kontroly: posuzuje se podle závažnosti skutečností tvrzených v podnětu

Rozhoduje-li se KVS kdy (v jakém časovém odstupu od obdržení podnětu) a jakým způsobem (ne/ohlášená kontrola) zahájí kontrolu, musí zvažovat, co je účelem kontroly, jak závažné jsou informace v podnětu, zda a jaké zkušenosti má s chovatelem a další. Pokud se KVS na základě informací z podnětu důvodně domnívá, že k týrání zvířat dochází, měla by zahájit kontrolu bezodkladně, aby mohlo být co nejdříve zabráněno dalšímu týrání zvířat.

Podnět spolku byl KVS doručen dne 26. května 2017. Podnět obsahoval popis podmínek, ve kterých kočky žijí, fotodokumentaci a veterinární zprávu. MVDr. D v závěru této zprávy shrnuje a fotograficky dokládá, že kočky byly kondičně vyhublé až kachektické, projevovaly známky dlouhodobě neléčených infekčních nemocí (potvrzeno laboratorním vyšetřením) a že proto existuje podezření na zanedbání péče.

Ve stejném chovu provedla KVS ohlášenou kontrolu v roce 2016 a neshledala nedostatky. V té době žilo v bytě chovatelky 13 koček, 2 koťata, pes a čtyři kočky, které byly zapůjčené ke krytí.

KVS kontrolu zahájila 9. června 2017, tedy po 14 dnech od obdržení podnětu (MVDr. E kontrolovala místo chovu koček). Skutečnost, že v r. 2016 ohlášená kontrola neodhalila nedostatky, nepovažují s ohledem na informace obsažené v podnětu za relevantní.

KVS pochybila, protože kontrolu chovu na základě podnětu obsahujícího informace nasvědčující týrání zvířat neprovedla bezodkladně. Přitom kontrolu po 14 dnech od obdržení podnětu nemohu považovat za bezodkladnou.

C.1.2 Vymezení předmětu kontroly: předmět musí být vymezen konkrétně

KVS musí vymezit předmět kontroly, tedy jaké povinnosti chovatele bude kontrolovat. Nepostačí, pokud jako předmět kontroly uvede „stížnost“ bez další konkretizace toho, co je ve stížnosti chovateli vytýkáno. KVS totiž musí učinit závěr, zda chovatel porušil či neporušil své povinnosti; k tomu potřebuje vymezit, jaké povinnosti kontroluje.

11 Ustanovení § 2 ve spojení s ustanovením § 4 zákona na ochranu zvířat proti týrání.

Ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona veterinárního zákona.

12 Ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Protokol o kontrole¹³ jako předmět kontroly uvádí jen „stížnost“.

KVS pochybila, protože dostatečně nevymezila předmět kontroly.

C.1.3 Nástroje KVS k zamezení týrání zvířat: (1) pokyn k odstranění zjištěných nedostatků, (2) návrh obecnímu úřadu na umístění zvířat do náhradní péče.

Na základě kontrolních zjištění může KVS (1) rozhodnout o závazném pokynu k odstranění zjištěných nedostatků¹⁴ (například nařídít chovateli, aby zvířatům obstaral veterinární péči) nebo (2) navrhnout obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, aby nařídil zvláštní opatření,¹⁵ v tomto případě umístění zvířat do náhradní péče.¹⁶ Které z opatření má přednost blíže rozvádí Výklad Ministerstva zemědělství (dále jen „výklad ministerstva“).¹⁷ Výklad ministerstva v souladu se selským rozumem tvrdí, že pokud je to s ohledem na zdravotní stav zvířat možné, vydá se závazný pokyn k odstranění zjištěných nedostatků, neboť v řadě případů je vhodnější umožnit chovateli provést nápravu stavu. Teprve poté, pokud chovatel nápravu neprovede, přikročí se ke zvláštnímu opatření.¹⁸ KVS by tedy měla návrh na nařízení zvláštního opatření podat, pokud chovatel nápravu závadného stavu neprovedl, nebo pokud je intenzita týrání taková, že by pokyn k odstranění nedostatků nepostačil.

K tomu, aby KVS mohla vydat pokyn k odstranění zjištěných nedostatků nebo navrhnout vydání zvláštního opatření, musí vycházet ze zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (tzv. zásada materiální pravdy).¹⁹ Pokud jde o prověření podnětu na týrání, musí KVS využít všech zákonných možností (obrazové záznamy, odběr a analýza vzorků, listinné důkazy), které jí umožní zjistit stav věci v takovém rozsahu, aby mohla učinit závěr, zda chovatel porušil, či neporušil své povinnosti.

V kontrolních zjištěních KVS a ve zprávě MVDr. F, která je jejích přílohou, se dozvíme, že KVS hodnotila vodu, stravu, pelechy a záchodky koček. Kočky (jejichž počet zřejmě kolísá) pobývají v bytě, mají vodu (čistou a čerstvou) v 5 miskách, velké množství krmiva, pelechy a 4 čisté plastové záchodky. Čtyři kočky jsou vyhublé, což odpovídá nálezům MVDr. D a MVDr. E a svědčí to o stále přetrvávajícím zhoršeném zdravotním stavu, proto bude KVS podávat návrh na odebrání (tj. návrh na nařízení zvláštního opatření v podobě umístění koček do náhradní péče).

13 Protokol č. POK170609001S62059; č. j. SVS/2017/073947-B.

14 Ustanovení § 22 odst. 1 písm. l) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

15 Ustanovení § 28a odst. 1 zákona na ochranu zvířat proti týrání.

16 Ustanovení § 28a odst. 1 písm. a) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

17 Ministerstvo zemědělství, Výklad k problematice zvláštního opatření, zejména k umístění týraného zvířete do náhradní péče, podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů [dokument pdf]. Ministerstvo zemědělství [on-line]. Praha. Ministerstvo zemědělství [citováno 29. srpna 2017]. Dostupné z http://eagri.cz/public/web/file/518405/_2017Nahradni_pece.pdf.

18 Ibid., str. 6.

19 Ustanovení § 3 správního řádu.

Jak vyplývá z kontrolních zjištění, KVS se zabývala tím, zda zvířata mají vodu, granule, pelechy a záchody. Zdravotní stav koček sice popsala, ale nijak neověřila.²⁰ KVS na místě neodebrala žádné vzorky ani nenařídila závazným pokynem, aby chovatelka do určité lhůty kočkám zajistila vyšetření. Z žádného dokumentu není patrné, proč nebyly odebrány vzorky nebo proč KVS nerozhodla o závazném pokynu a nenařídila chovatelce zajistit veterinární vyšetření. Z toho, že KVS přikročila přímo k návrhu na nařízení náhradní péče, se můžeme jen domnívat, že intenzita týrání byla již taková, že k ochraně koček bylo podle KVS nutné jejich umístění do náhradní péče, neboť nebylo možné předpokládat, že chovatelka zjedná nápravu. Je však otázkou, na základě jakých odborných úvah či podkladů takový závěr KVS učinila.

KVS pochybila, protože dostatečně nezjistila a neověřila zdravotní stav zvířat. Pokud se KVS rozhodla sama nejednat (neodebrat vzorky), což samo o sobě považují za pochybení, pochybila rovněž, protože nerozhodla o závazném pokynu, v němž by nařídila chovatelce v přiměřené lhůtě předložit veterinární zprávy mapující zdravotní stav koček.

KVS pochybila, protože se nedostatečně zabývala dalšími aspekty pohody zvířat, zejm. přirozenými podmínkami či způsobilostí chovatelky zajistit o zvířata řádnou péči.

C.1.4 Podnět k projednání přestupku, návrh na nařízení zvláštního opatření a odborné vyjádření

Podle výkladu ministerstva může být (1) návrh na nařízení zvláštního opatření, (2) podnět k zahájení řízení o přestupku²¹ a (3) odborné vyjádření, pokud není součástí návrhu na nařízení zvláštního opatření, v jednom dokumentu. Všechny části musí být odděleny, aby bylo zřejmé, co která část obsahuje. Navíc (4) kontrolní zjištění nemůže obsahovat tvrzení o tom, že se kontrolovaná osoba svým jednáním dopustila správního deliktu, má se omezit jen na konstatování, že porušila příslušná ustanovení právních předpisů.²²

KVS zaslala 16. června 2017 obecnímu úřadu „*Podnět k projednání přestupku a odborné vyjádření včetně návrhu na zvláštní opatření ve smyslu ustanovení § 28a odst. 1 písm. a) zákona č. 246/1992 Sb.*“ (dále jen „podnět/návrh“). V prvním odstavci je shrnut průběh kontroly se zjištěním, že výživný stav čtyř koček je zhoršený. V druhém odstavci je mimo jiné uvedeno, že KVS shledala chov velkého množství zvířat v malém bytě jako nevhodný způsob chovu (v nevhodných podmínkách). Ve třetím odstavci KVS shrnuje, že došlo ze strany chovatelky k týrání zvířat ve smyslu ustanovení §4 odst. 1 písm. k) zákona na ochranu zvířat. V posledním odstavci KVS podává návrh na zvláštní opatření – umístění shora uvedených koček do náhradní péče z důvodu jejich špatného zdravotního stavu.

20 Ze zprávy MVDr. F není patrné, které kočky byly vyšetřeny a kdy. Vyšetření se netýkalo infekčních nemocí popsaných MVDr. D.

21 Ustanovení § 22 odst. 1 písm. m) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

22 VEDRAL, Josef: *Kontrolní řád, komentář*, I. vydání. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová-BOVA POLYGON, 2015. ISBN 978-80-7273-175-6, str. 138.

K (1) návrhu na nařízení zvláštního opatření:

KVS musí řádně zdůvodnit, proč zvláštní opatření navrhuje, zejména v případech, kdy návrhu nepředcházelo rozhodnutí o závazném pokynu. Návrh KVS by měl také obsahovat podmínky, které musí chovatel splnit, aby mu mohla být zvířata vrácena z náhradní péče. KVS musí dále dostatečně popsat zdravotní stav zvířat, pokud je důvodem podání návrhu, a podložit ho laboratorními výsledky, zprávami apod.²³

KVS odůvodňuje svůj návrh špatným zdravotním stavem koček. Co se tím rozumí, však nikde blíže nevysvětluje. Není zřejmá ani souvislost mezi zdravotním stavem, který je důvodem pro podání návrhu na nařízení náhradní péče a nevhodnými podmínkami, které jsou důvodem podání podnětu k zahájení přestupkového řízení.

KVS pochybila, protože dostatečně nevysvětlila, co je důvodem jejího návrhu na nařízení zvláštního opatření a proč tedy navrhuje umístění koček do náhradní péče. Návrh KVS ani nezdůvodňuje, za jakých podmínek se mohou kočky z náhradní péče k chovateli vrátit.

K (2) podnětu o zahájení přestupku:

KVS musí uvést v čem je spatřováno porušení zákona, tedy které povinnosti chovatel porušil. KVS napsala, že chovatelka porušila ustanovení §4 odst. 1 písm. k) zákona na ochranu zvířat proti týrání, které se vztahuje na chov v nevhodných podmínkách nebo na situaci, kdy si zvířata vzájemně způsobují utrpení. KVS se sice zmiňuje o nevhodných podmínkách, ale není zřejmé, zda za nevhodné podmínky považuje i stav, kdy je namísto 21 koček a psa v bytě 8 koček a pes, tedy k jakému časovému okamžiku se hodnocení podmínek vztahuje. KVS také nevhodnost podmínek nekonkretizuje a jak jsem uvedl v přechozím bodě, nevysvětluje ani souvislost mezi nimi a špatným zdravotním stavem koček.

KVS pochybila, protože dostatečně nezdůvodnila, co se rozumí nevhodnými podmínkami a jaká je jejich souvislost se špatným zdravotním stavem.

K (3) odbornému vyjádření:

Jsem toho názoru, že konstatování, že výživný stav koček je zhoršený, jsou vyhublé a jejich zdravotní stav je špatný, není bez podkladu např. laboratorními výsledky nebo veterinárními zprávami s vysvětlujícím komentářem odborným vyjádřením. Také pouhé konstatování, že podmínky jsou k chovu nevhodné, nehodnotím jako odborné vyjádření. Domnívám se, že **KVS pochybila, protože neposkytla obecnímu úřadu odborné vyjádření, kterým by se řídil při posuzování podnětu k zahájení přestupkového řízení, a bylo by vodítkem při rozhodování o nařízení umístění koček do náhradní péče.**

23 Ministerstvo zemědělství, Výklad k problematice zvláštního opatření, zejména k umístění týraného zvířete do náhradní péče, podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů [dokument pdf]. Ministerstvo zemědělství [on-line]. Praha. Ministerstvo zemědělství [citováno 29. srpna 2017]. Dostupné z http://eagri.cz/public/web/file/518405/_2017Nahradni_pece.pdf, str. 9.

K (4) konstatování, že chovatelka týrala zvířata:

KVS uzavřela, že popsáním jednáním došlo ze strany chovatelky k týrání zvířat ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 písm. k) zákona na ochranu zvířat. Dle ustanovení §27 odst. 1 písm. b) se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že týrá zvíře. **KVS však mohla pouze konstatovat, jakým jednáním došlo k porušení některého ustanovení zákona na ochranu zvířat proti týrání. Závěr, zda došlo ke spáchání přestupku, je v dané věci kompetentní učinit pouze obecní úřad, a to po provedeném správním řízení. KVS proto pochybila, pokud sama učinila závěr, že došlo ke spáchání přestupku.**

C.2 Hodnocení postupu obecního úřadu

C.2.1 Obecní úřad musí vést řízení o nařízení zvláštního opatření bez zbytečných průtahů, aby bylo zabráněno týrání zvířat co nejdříve

Obecní úřad může nařídit zvláštní opatření pouze na návrh KVS. Pokud KVS návrh podá, je pak na jeho uvážení, zda správní řízení zahájí.²⁴ Pokud tak ale učiní, musí vést řízení bez průtahů a tak, aby nebyl zmařen jeho účel. Obecní úřad je v řízení povinen respektovat práva účastníků řízení, což mimo jiné znamená, že i lhůta pro předložení důkazů a činění návrhů musí být dostatečná. Na druhou stranu nesmí délka lhůty ohrozit účel správního řízení.²⁵ Je tedy třeba vyvažovat procesní práva účastníka na jedné straně a zájem chránit zvířata proti týrání na druhé straně.

Dne 26. června 2017 obecní úřad oznámil, že zahájil řízení o nařízení náhradní péče. Současně stanovil v souladu s ustanovením § 36 odst. 1 správního řádu²⁶ chovatelce lhůtu pro navrhování důkazů a činění jiných návrhů, a to do 20. července 2017.

Dne 13. července 2017 provedl obecní úřad místní šetření u chovatelky a zjistil, že v bytě bylo 6 koček (jedna kočka zemřela), z toho 2 budou předány kamarádce, další 3 navrhla KVS umístit do náhradní péče, jednu z koček neidentifikoval vůbec (resp. tato kočka u chovatelky v době kontroly KVS nebyla). Není doloženo, zda se zajímal o to, zda již byly kočky, které byly předmětem řízení, u veterináře. Až v odpovědi na žádost o informaci podle zákona č. 106/1999 Sb., kterou podal spolek, se dozvídám, že během kontroly bylo zjištěno zlepšení výživového stavu koček, fotografie byly odeslány KVS.²⁷

24 V řízení o zvláštním opatření odborné vyjádření KVS není pro obecní úřad závazné a podléhá zásadě volného hodnocení důkazů. In Ministerstvo zemědělství, Výklad k problematice zvláštního opatření, zejména k umístění týraného zvířete do náhradní péče, podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů [dokument pdf]. Ministerstvo zemědělství [on-line]. Praha: Ministerstvo zemědělství [citováno 29. srpna 2017]. Dostupné z http://eagri.cz/public/web/file/518405/2017Nahradni_pece.pdf, str. 6.

25 VEDRAL, Josef: *Správní řád, komentář*, II. vydání. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová-BOVA POLYGON, 2012. ISBN 978-80-7273-166-4, str. 398.

26 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

27 MČ Brno Starý Lískovec. Odpověď podle 106 anonymizovaná odpověď [word dokument]. Statutární město Brno, městská část Starý Lískovec [on-line]. Brno: MČ Brno Starý Lískovec [citováno 29. srpna 2017]. Dostupné z http://www.staryliskovec.cz/redakce/index.php?lang=cs&clanek=148785&slozka=148790&as4uOriginalDomain=www.staryliskovec.cz&detail_claim=76551.

Dne 17. července 2017, tedy tři dny před uplynutím lhůty, chovatelka podala žádost o prodloužení lhůty, protože chtěla doložit důkazy o zdravotním stavu zvířat a také protože se připravovala na stěhování. Obecní úřad žádosti vyhověl a lhůtu prodloužil do 10. srpna 2017. Celková délka lhůty pro doložení důkazů tedy činila téměř 50 dnů.

V odůvodnění usnesení o prodloužené lhůty obecní úřad uvádí, že chovatelka postupně doložila lékařskou zprávu o zdravotním stavu psa a dne 19. července veterinární zprávy tří koček (jednalo se o kočky, které KVS doporučila svěřit do náhradní péče). Přestože chovatelka může ordinaci navštívit vždy pouze s jednou kočkou (podle vyjádření chovatelky²⁸), dokázala zajistit veterinární vyšetření tří koček, kterých se náhradní péče týká, ve stejný den (viz veterinární zpráva a datum 18. července 2017). V odůvodnění obecní úřad dále uvádí, že na vyšetření další kočky teprve půjdou, protože chovatelka je pohybově omezená a může do veterinární ordinace vzít vždy pouze jednu kočku a protože jí chybí finanční prostředky na veterinární vyšetření.

16. srpna 2017 mi na žádost poskytl obecní úřad informaci, že chovatelka požádala o další prodloužení lhůty z finančních důvodů pro doložení zpráv posledních dvou koček. Po konzultaci s Magistrátem města Brna jí obecní úřad vyhověl. Současně mě obecní úřad informoval, že kočky jsou v uspokojivém stavu, proto je do náhradní péče svěřovat nebude. Že k umístění koček do náhradní péče nedojde, bylo patrné už z odpovědi obecního úřadu ze dne 2. srpna 2017 na výše uvedenou žádost o informace.²⁹

Chovatelka doložila obecnímu úřadu den před koncem první (více než 20denní) lhůty veterinární zprávy koček, které KVS doporučila svěřit do náhradní péče. Nerozumím proto tomu, proč jí obecní úřad lhůtu vůbec prodlužoval, navíc nejdříve o skoro dvacet dnů, potom pravděpodobně o dalších 15 dnů, a to přitom v obou případech k doložení zpráv u koček, které vůbec nebyly předmětem řízení. Není mi tedy jasné, jaký účel mělo řízení, které obecní úřad vedl. Cílem řízení o nařízení náhradní péče není dozajista to, aby si chovatel podle svých možností a schopností zmapoval v téměř dvouměsíční lhůtě zdravotní stav svého chovu.

Obecní úřad pochybil, protože se během místního šetření nezajímal o to, zda byly již u veterináře kočky, které byly předmětem řízení.

Obecní úřad dále pochybil, protože stanovil chovatelce nepřiměřeně dlouhou dobu pro předkládání důkazů.

Obecní úřad konečně pochybil, protože lhůtu následně dvakrát prodloužil, a to k doložení zpráv u koček, které vůbec nebyly předmětem řízení, čímž zcela popřel smysl řízení, tedy napravení závadného stavu a zabránění dalšímu týrání zvířat.

28 Viz záznam z návštěvy chovatelky dne 19. července 2017.

29 V odpovědi se dočteme, že chovatelka doložila zprávy od veterináře, který konstatoval, že zdravotní a výživový stav je v pořádku a že snížením počtu koček v bytě dochází postupně k nápravě jejich stavu.

C.2.2 Pro postoupení věci Policii ČR musí mít obecní úřad oporu ve zjištěných skutečnostech

Obecní úřad může zahájit správní řízení o spáchání přestupku i bez předchozí kontroly KVS, na základě vlastních poznatků. V takovém případě si však od KVS musí vyžádat odborné vyjádření (pokud není již součástí podnětu KVS k zahájení takového řízení³⁰). Sám obecní úřad nemůže otázku ne/naplnění znaků týrání posuzovat.³¹ Na rozdíl od návrhu KVS na nařízení zvláštního opatření je pro obecní úřad odborné vyjádření KVS pro účely správního řízení o přestupku závazné (ve smyslu ne/porušení povinnosti). To neznamena, že by obecní úřad na základě správního uvážení nemohl dospět k závěru, že intenzita týrání je již tak vysoká, že se může jednat o trestný čin a nikoliv přestupek. Tento postup však musí být podložen (odborné vyjádření KVS, vlastní zjištění, důkazy opatření během správního řízení apod.). Stejně tak musí být postup úřadu vnitřně souladný. To uvádím zejména proto, že na jednu stranu úřad postupuje věc Policii ČR, na stranu druhou postupuje v řízení o nařízení náhradní péče s prodlevami, přičemž výsledek je ten, že kočky u chovatelky zůstanou.

Obecní úřad obdržel podnět KVS k zahájení řízení o přestupku dne 16. června 2017. Dne 21. června 2017 obecní úřad přijal žádost Policie ČR o poskytnutí podkladů k osobě chovatelky. Přestože se jednalo o žádost o poskytnutí podkladů k oznámení, které se týkalo zejména stavu darovaných třinácti koček, obecní úřad bez dalšího podnět KVS k zahájení řízení o přestupku Policii ČR postoupil a řízení o přestupku nezahájil.

Obecní úřad postupoval vnitřně rozporně, pokud na jednu stranu postoupil věc Policii ČR a na stranu druhou nepřistoupil u stejných zvířat k nařízení zvláštního opatření.

D. Informace o dalším postupu

Zprávu zasílám řediteli Sekce Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Jihomoravský kraj MVDR. Jaroslavu Salavovi a starostovi městské části Brno-Starý Lískovec Mgr. Vladanu Krásnému a podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv je žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřili ke zjištěným pochybením a informovali mě o přijatých opatřeních k nápravě.

Zpráva shrnuje mé dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Brno 30. srpna 2017

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
zástupce veřejné ochránkyně práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)

³⁰ Ustanovení §24a odst. 5 zákona na ochranu zvířat proti týrání.

³¹ MÜLLEROVÁ, Hana, STEJSKAL, Vojtěch: *Ochrana zvířat v právu*, 1. Vydání. Praha: Academia 2013. ISBN 978-80-200-2317-9, str. 305 a násl.